

Den isolerade byn

Foto: Björn Sundblad

Mahmoud Drawy framför grottan där hans farföräldrar bodde.

UPPE PÅ ETT berg i Jerusalems sydöstra hörn ligger byn Nu'man. 200 invånare i 25 hus som byggts på något som ser ut som gudsförgätna stenhögar. Men om dessa hus och stenar pågår en strid, med mycket märkliga inslag.

Bakgrunden är att Israel, i strid med folkrätten, annekterade Jerusalem efter kriget 1967 och ritade kartan så att Nu'man hamnade innanför Jerusalems gräns. Huvuddelen av byborna var dock registrerade som invånare på Västbanken.

I många år påverkade detta inte bybornas liv. Men när armén 1993 stängde av Västbanken från Jerusalem så fick personer med Västbanks-id inte längre vistas i Jerusalem utan särskilt tillstånd från de israeliska myndigheterna. För invånarna i Nu'man innebär det att de ansågs vis-

tas illegalt i Jerusalem, och då även i sina egna hem.

För att komma till Nu'man från Jerusalem så måste man passera en checkpoint, nedanför byn, ut till Västbanken trots att byn ligger i Jerusalem. När byborna ska från Västbanken in till byn så har avspärningar byggts så att de måste passera samma checkpoint.

– Vi får inte passera checkpointen för att ta oss till Jerusalem, eftersom de flesta av oss har Västbanks-id, samtidigt måste vi passera checkpointen när vi ska in till byn från Västbanken. Den ligger ju precis där den enda öppna vägen hit upp går, säger Mahmoud Drawy som är talesman för byn.

Vi sitter utanför hans hus med utsikt ner mot Betlehem. Till vänster på andra sidan dalgången syns ett israeliskt vakt-

torn. Där vakterna kan se alla som rör sig till fots.

– Ingen kan ta sig hit osedd, andra vägar hit har blockerats av militären. När jag ska hem efter att ha varit i Betlehem eller någon annanstans på Västbanken så kontrolleras jag mot en lista om jag har rätt att åka till mitt hem. Ibland tar det timmar då de påstår att jag inte finns på listan. De tillåter bara ett begränsat antal bilar att passera. Så det är ytterst sällan vi kan ta emot släktingar och vänner, säger Mahmoud Drawy.

Efter 1993, när byborna ansågs vistas illegalt i sina egna hem så kom problemen slag i slag. 1995 blev det förbjudet att bygga nya hus eller bygga till gamla. Mahmoud Drawy visar den provisoriska tillbyggnaden på baksidan av huset, där hans bror bor.

– Om vi skulle byggt riktiga väggar skulle jag bli bötfälld och beordrad att riva tillbyggnaden.

Året därpå meddelade Jerusalems kommun att barn från Nu'man inte längre fick gå i skolan i Jerusalem, då de hade Västbanks-id. All annan kommunal service från Jerusalem är också avklippt.

1996 byggde byborna en skola tillsammans med den näraliggande byn Al Khas. 2003 började Israel bygga muren/separationsbarriären mellan byarna Nu'man och Al Khas och byborna kände det som att de hamnat i ett fängelse med en viss frigång. Skolbarnen fick nu passera checkpointen två gånger om dagen på sin väg till och från skolan.

– Det är skrämmande för barnen att bli visiterade av beväpnade soldater. Grindarna måste de knuffa upp och de är tunga. En flicka klämde sin hand så illa att hon blev medvetslös av smärtorna och soldaterna gjorde inget för att hjälpa henne.

– Under den här tiden försökte soldaterna aktivt tvinga bort oss från byn. De kom i stort antal på nätterna, jag tror det var sex gånger. De ställde frågor om varför vi vistades på israeliskt område men hade Västbanks-id. De sa att vi borde sälja husen och ge oss av. Om vi inte skulle göra det så hotade de med att stänga av vatten och elektricitet. Barnen blev naturligtvis skrämde och fick svårt att sova, de oroade sig för när soldaterna skulle komma nästa gång.

Huset han bor i byggdes 1962, före den israeliska ockupationen, själv föddes han i det 1965. På baksidan av huset visar han ett par grottor där hans farföräldrar bodde innan det byggdes hus i byn. Mahmoud tror att byn är ungefär 150 år gammal.

– Israelerna har försökt bevisa i rätten att vi byggt husen efter 1967 och att husen därför var svartbyggen. Vi lyckades få fram flygfoton som var tagna före 1967 som visade att husen fanns där och då släppte de det argumentet.

Tidigare besökte en mobil klinik från FN:s flyktingorgan UNRWA byn en gång i veckan, men den tilläts inte passera checkpointen längre. Endast ett litet antal utförare av tjänster finns upptagna på den lista som i bästa fall tillåter dem att passera checkpointen. Det handlar om sophämtning, elektriker och rörmokare. Två taxibilar har tillstånd att besöka byn. Men vid många tillfällen hindras även de som är upptagna på listan att åka till Nu'man.

Foto: B'tselem

Barnen i Nu'man måste passera israelernas checkpoint två gånger om dagen på sin väg till och från skolan.

Bosättningen Har Homa är Nu'mans granne.

Jag talar med den israeliska människorättsorganisationen B'tselems fältarbetare Kareem Jubran som under lång tid engagerat sig i byn Nu'mans öde. Han berättar att byborna länge försökt få den absurda situation de hamnat i upphävd via det israeliska rättsväsendet. Flera gånger har de appellerat ända upp till högsta domstolen. B'tselem beskriver hur restriktioner i den fria rörligheten till och från byn skadat byn ekonomiskt. Hur de förstör familje- och andra sociala band. Att även matvaror, djur och andra varor stoppas från att nå Nu'man. Exemplet på övergrepp mot invånarna är många fler och B'tselems slutsats är att restriktionernas syfte är att den israeliska staten vill tvinga bort byborna från Nu'man och att de i stället ska bosätta sig på Västbanken.

B'tselem kräver av Israels regering att de ska riva den del av muren/separationsbarriären som skär av Nu'man från resten av Västbanken eller att ge barriären

Foto: Björn Sundblad

Lara Radi klämde sin hand så illa i checkpointen så att hon svimmade.

en annan sträckning, så att byn kan ha en normal kontakt med de omgivande samhällena. Om myndigheterna väljer att inte göra detta så måste invånarna i Nu'man ges tillstånd att permanent vistas i Jerusalem och att de ska ha fri rörlighet till alla delar av staden.

Varför riktas då så stort intresse mot denna bergknalle? Från nordväst expanderar den internationellt kritiserade bosättningen Har Homa i en rasande takt. Jordbruksmark som tillhör invånare i Nu'man har redan konfiskerats för att bygga tillfartsvägar till bosättningen. Nu'man står helt enkelt i vägen för en vidare expansion.

Familjen Sharabati har idag fördrivits från sitt hus. Foto: Donald Boström